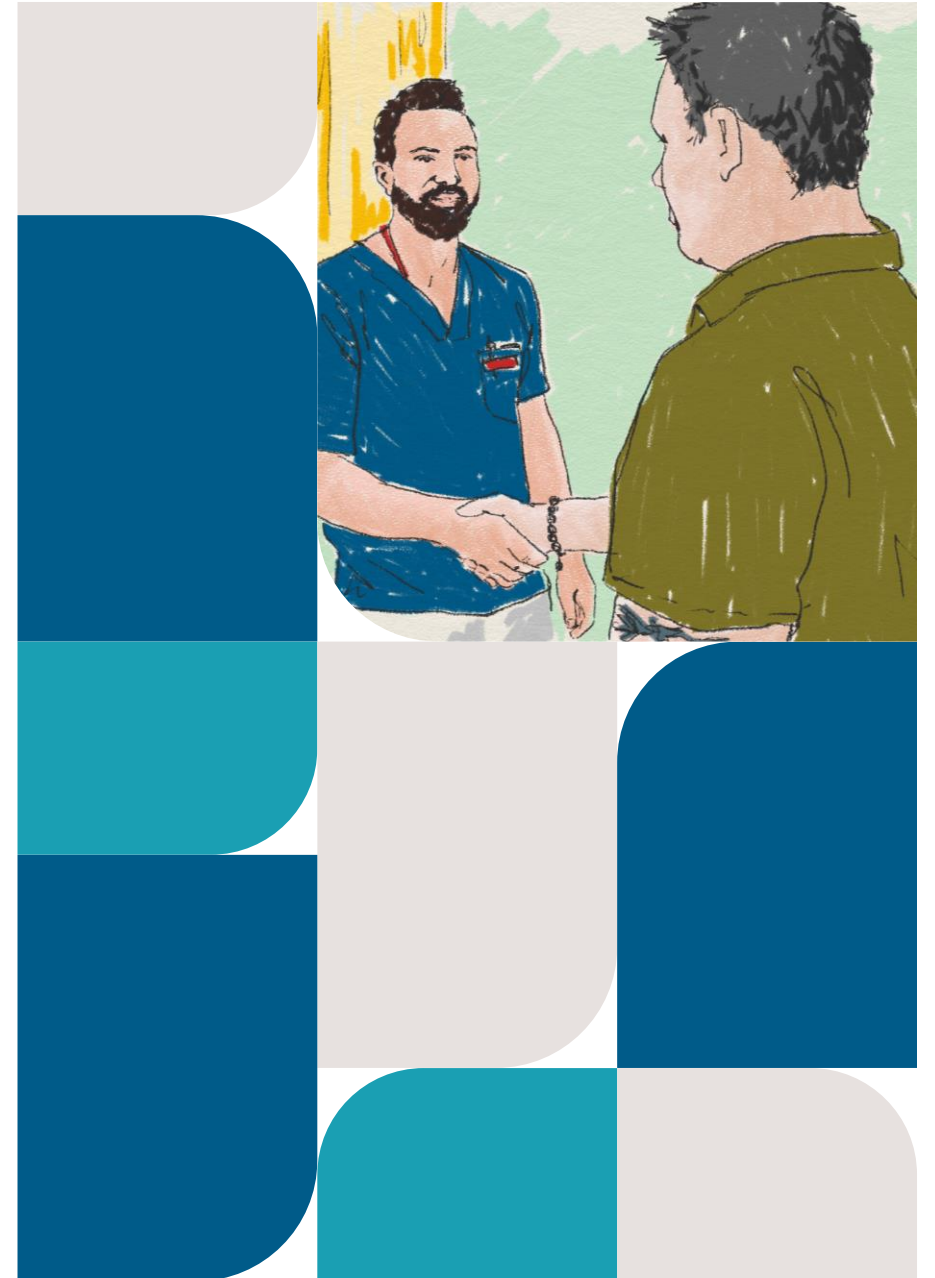

Samsjuklighets- utredningen

Charlotta Sundin-Andersson, Kunskapsstöd psykisk hälsa
Västra Götalandsregionen

charlotta.s.andersson@vgregion.se

Samsjuklighetsutredningen

*“Planera för och bereda nödvändiga åtgärder för att förbereda Västra Götaland inför konsekvenser av Samsjuklighetsutredningen”...
“i nära samarbete med kommunerna.”*

(Uppdrag från Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden, SSN 2023-00759)

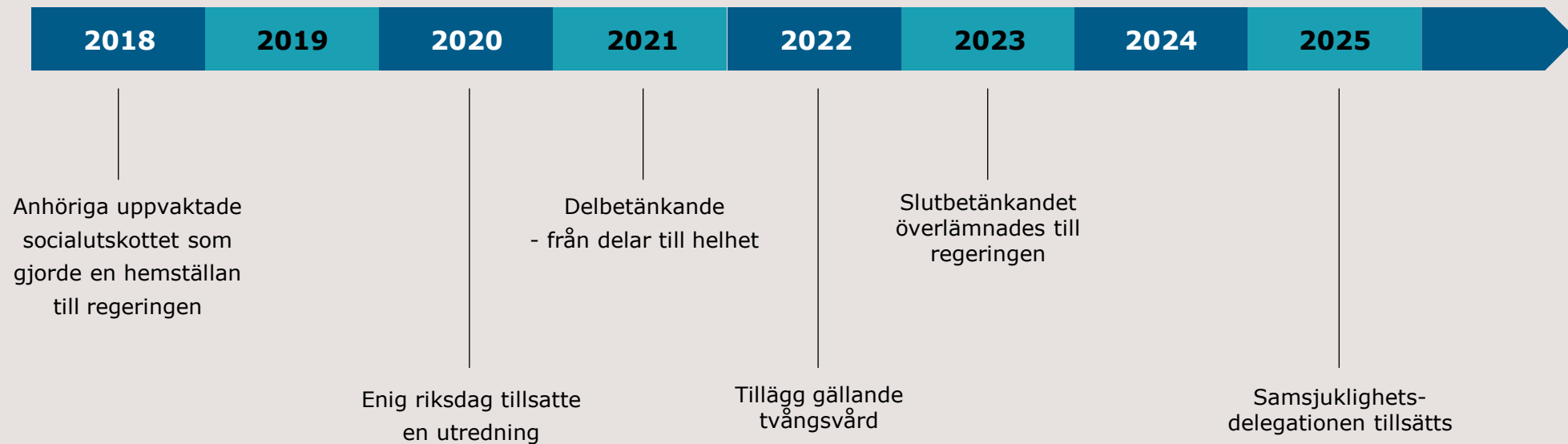
Från delar till helhet

En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser för personer med samsjuklighet

(SOU 2021:93 och SOU 2023:5)

Bakgrund

Syfte

Minska undvikbart lidande, sjukdom och död för personer med skadligt bruk och beroende samt minska undvikbara samhällskostnader

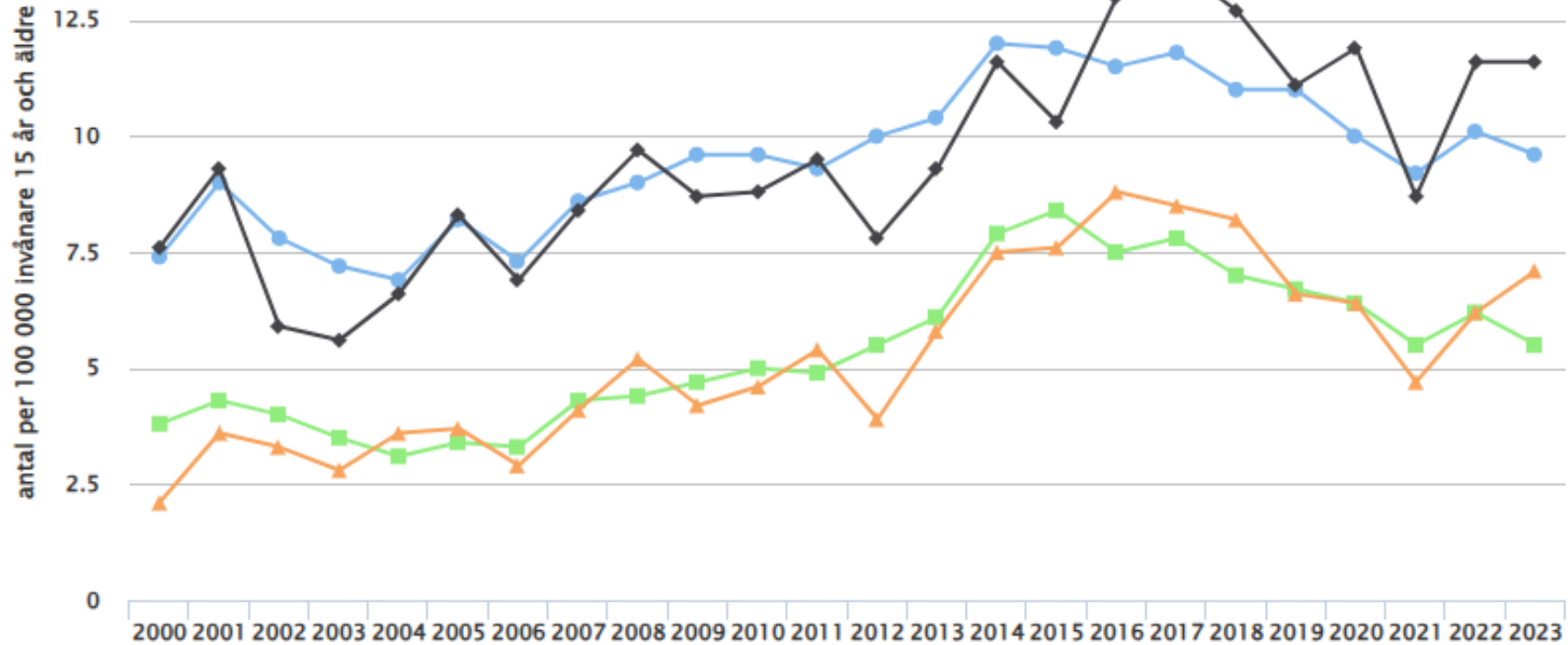

Målgruppen

1. Patienter med skadligt bruk och beroende tillsammans med annan psykiatrisk diagnos
2. Patienter personer med stora vårdbehov och komplicerad samsjuklighet
3. Generellt dålig hälsa och hög dödlighet

Narkotikarelaterad dödlighet riket och Västra Götalands län

- Dödlighet i läkemedels- och narkotikaförgiftningar - Kvinnor & Män, 16-84 år, 00 Riket
- ◆ Dödlighet i läkemedels- och narkotikaförgiftningar - Kvinnor & Män, 16-84 år, 14 Västra Götalands län
- Narkotikarelaterad dödlighet, EMCDDA - Kvinnor & Män, 16-84 år, 00 Riket
- ▲ Narkotikarelaterad dödlighet, EMCDDA - Kvinnor & Män, 16-84 år, 14 Västra Götalands län

Målbilder för vård och stöd ur ett patient- och brukarperspektiv

Tidig hjälp med psykisk ohälsa och skadligt bruk

Stöd och vård som är lätt att hitta, komma i kontakt med och som är tillgänglig när jag behöver den

Tillgång till fungerande behandling och möjlighet att välja utifrån det som passar mig

Stöd och vård som hänger ihop som en helhet

Inte bli utestängd från stöd och vård och få hjälp med både beroende och psykisk ohälsa

Bli lyssnad på, få förståelse och bli behandlad med samma respekt som andra

Bli stärkt i min egen förmåga att hantera min situation och ha inflytande över min vård och omsorg

En fungerande vardag och ett meningsfullt sammanhang

En person som jag kan lita på och som följer med i hela processen

Att vården och omsorgen lyssnar på, involverar och ger stöd till mitt nätverk

Förbereda – Fortsätta – Förvalta

1.

All behandling av skadligt bruk och beroende ska vara ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård.

2.

Behandling för skadligt bruk och beroende ska ges samordnat med behandling för andra psykiatriska tillstånd.

3.

Sprututbyte ska utvecklas till lågröskelmottagningar som främjar fysisk och psykisk hälsa och alla regioner ska erbjuda sådan verksamhet.

4.

Uppsökande och andra förebyggande insatser, social trygghet med fokus på funktions-förmåga, resurser och möjligheter till ett självständigt liv, anhörigstöd, samt insatser till barn och unga ska vara ett fortsatt och förtydligat uppdrag för socialtjänsten.

5.

Regionerna ska ta ansvar för hälso- och sjukvårds-insatser på hem för vård eller boende (HVB).

6.

En samordnad vård- och stöd-verksamhet för de med stora samordningsbehov ska finnas överallt och bedrivs gemensamt av hälso- och sjukvård och socialtjänst.

7.

Tillgången till personliga ombud ska öka för personer med samsjuklighet.

8.

Ett program för förstärkt brukarinflytande och minskad stigmatisering ska bedrivs tillsammans med patient-, brukar- och anhörig-organisationer.

9.

Sammanhållen uppföljning av området skadligt bruk och beroende ska ske utifrån målbilder som tagits fram tillsammans med personer med samsjuklighet och anhöriga.

10.

En behovsanpassad tvångsvårdslag-stiftning där hälso- och sjukvården ansvarar för tvångsvård för skadligt bruk och beroende ska utformas.

1.

All behandling av skadligt bruk och beroende ska vara ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård.

Budgetpropositionen för 2025 (Prop. 2024/25:1)

”

Beroendevården och insatserna till personer med samsjuklighet ska stärkas

Personer med samsjuklighet i form av skadligt bruk eller beroende och annan psykiatrisk diagnos är en särskilt utsatt grupp som behöver samordnade insatser från flera aktörer och som möter den enskildes hela situation. I enlighet med inriktningen i Tidöavtalet ska beroendevården stärkas. Det innefattar en genomgripande reform av samhällets insatser för personer med samsjuklighet, som också förutsätter ett förändrat huvudmannaskap för vård och behandling till personer med skadligt bruk eller beroende.

Regeringen avser att gå vidare med ett lagstiftningsarbete för att insatser till personer med samsjuklighet ska stärkas

”

VGR:s budget

Samsjuklighet är vanligt vid beroende där man även har annan psykisk ohälsa samtidigt. Här behöver problemen kunna behandlas samordnat med god samverkan mellan kommun och region.

Samsjuklighetsutredningen pekar ut tydliga riktningar kring hur arbetet kan utvecklas inom detta område.

Västra Götalandsregionen ska gå före och förbereda sig för att ta emot uppdrag som växlas över till regionens regi.

- Förebyggande-, hälsofrämjande-, tidiga insatser
- Tillgänglig vård och hjälp
- Jämlik hälsa
- Sammanhållen vårdkedja
- Personcentrerad/patientcentrerade
- Behovsanpassade insatser
- Ökad delaktighet för medborgare/patient och anhöriga
- Samordnade insatser, samverkan mellan kommun och region

Förberedelsearbete – pågående:

- Inventering av utbud och insatser inom Västra Götaland som är i linje med samsjuklighetsutredningens förslag.
- Etablerandet av länsgemensam samverkan (region, kommunalförbund samt vårdssamverkan) i förberedelsearbetet.
- Volym- och resursberäkning.
- Sida för förberedelsearbetet på Vardsamverkan.se
- Genomgång och utveckling av utbildningar för hälso- och sjukvårdspersonal gällande skadligt bruk och beroende, samsjuklighet, bemötande, stigma och skadereducerande insatser.
- Kommunikation med berörda verksamheter, målgrupp och civilsamhälle
- Omvärldsbevakning nationellt och internationellt och deltagande i nationellt nätverk kopplat till samsjuklighetsreformen.

Vårdsamverkan.se

The screenshot shows a web browser window displaying the website Vårdsamverkan.se. The browser's address bar is empty, and the page title is 'Vårdsamverkan i Västra Götaland'. The navigation menu includes 'Startsida', 'Organisation', 'Områden för samverkan', 'Pågående uppdrag', 'Dokument', and 'Kontakt'. The main content area features a sidebar with a list of links: 'Samverkan vid psykiatrisk samsjuklighet', 'Vad innebär samsjuklighetsutredningen?', 'Utredningens tio målbilder', 'Samsjuklighet i siffror', 'Exempel på samverksansarbete i länet', 'Aktuellt', and 'Kontakt'. The main heading is 'Samverkan vid psykiatrisk samsjuklighet', and the image below it shows two people in a hospital hallway. The image includes text: 'Beroendekliniken', 'Sprututbyte', 'Välkommen', 'Bostad först', 'Anhörigstöd', '< Sal 1-7', and 'Sal 8-20 >'.

VÅSTRA GÖTALANDSREGIONEN VästKom

Vårdsamverkan i Västra Götaland Tillgänglighet

Vårdsamverkan i Västra Götaland

Sök

Startsida Organisation Områden för samverkan Pågående uppdrag Dokument Kontakt

[Startsida](#) / [Områden för samverkan](#) / [Psykiisk hälsa i Västra Götaland](#) / [Samverkan vid psykiatrisk samsjuklighet](#)

Samverkan vid psykiatrisk samsjuklighet

Vad innebär samsjuklighetsutredningen?

Utredningens tio målbilder

Samsjuklighet i siffror

Exempel på samverksansarbete i länet

Aktuellt

Kontakt

Samverkan vid psykiatrisk samsjuklighet

Beroendekliniken Sprututbyte

Välkommen

Bostad först
Anhörigstöd

< Sal 1-7
Sal 8-20 >

Förslag till stegvisa åtgärder för omhändertagande av samsjuklighetsutredningens förslag (prioriterade)

Åtgärd	Status
Etablera arbetsgrupp för länsgemensam samverkan (region, kommunalförbund samt vårdsamverkan) i förberedelsearbetet	Genomförd
Uppdatera inventering av vård och stöd för personer med samsjuklighet i Västra Götaland	Pågående
Volym- och resursberäkning. Framtagande av baslinje.	Pågående
Framtagande av sida för regionalt samverkansarbete i linje med samsjuklighetsutredningens förslag på Vardsamverkan.se	Genomförd
Genomgång och utveckling av utbildningar för hälso- och sjukvårdspersonal gällande skadligt bruk och beroende, samsjuklighet, bemötande, stigma och skadereducerande insatser.	Genomförd
Genomlysning av utvecklingsarbete som är gemensamt för samsjuklighetsutredningen, omställningen mot en god och nära vård samt en tillgänglig och förebyggande socialtjänst.	Genomförd
Omvärldsbevakning nationellt och internationellt och deltagande i nationellt nätverk kopplat till samsjuklighetsreformen.	Pågående
Förankra samsjuklighetsutredningens förslag i berörda verksamheter inom Västra Götalandsregionen	Pågående
Säkerställa långsiktig finansiering av pågående insatser i linje med samsjuklighetsutredningens förslag (såsom integrerat arbete, lågtröskelverksamheter och uppsökande verksamheter).	Förslag
Involvera målgruppen i allt utvecklingsarbete.	Pågående
Initiera nya brukarrevisioner av verksamheter som möter personer med psykiatrisk samsjuklighet som innefattar skadligt bruk och beroende.	Genomförd

Förslag till stegvisa åtgärder för omhändertagande av samsjuklighetsutredningens förslag (prioriterade) forts.

Åtgärd	Status
Inventera behov av stöd till primärvården för övertagande av tidiga insatser vid psykisk ohälsa i kombination med skadligt bruk och beroende från kommunal nivå.	Pågående
Inventera utbudspunkter för hälso- och sjukvård i närhet till de HVB-hem som har beroendeprofil	Förslag
Undersöka möjlighet att utöka tillgång till Naloxon samt Hepatit C-tester med hjälp av idéburet offentligt partnerskap (IOP) med civilsamhället.	Pågående
Undersöka möjlighet att bygga upp integrerade verksamheter likande Mini Maria-Resurs, ACT-team och Socialmedicinska mottagningar samt uppsökande verksamhet liknande mobilt team beroende, i de delregioner som saknar det.	Förslag
Undersöka möjlighet att utöka insatser för barn som anhöriga tillsammans med civilsamhället	Pågående
Kompetenshöjande insatser gällande samsjuklighet, skadligt bruk och beroende inom hela hälso- och sjukvården, inom alla vårdnivåer.	Pågående
Förbättra träffsäkerheten i volym-/resursberäkning genom att testköra utredningens bärande förslag i skarpt läge i en pilotkommun per delregion.	Förslag
Kunskapsöverföring från kommunala verksamheter som ansvarar för psykosocialt stöd och behandling vid skadligt bruk och beroende	Förslag
Utveckling av digitalt verktyg för egen bedömning av, information kring och hjälp till tidiga insatser och egenvård vid skadligt bruk och beroende.	Påbörjat
Påbörja översyn av lokaler för utredningens förslag som gäller tvångsvården	Förslag
Kontinuerlig koordinering med samsjuklighetsdelegationens nationella plan för genomförande och delregionalt förberedelsearbete	Pågående

charlotta.s.andersson@vgregion.se